הלכה · משנה תורה · מפרשים · יצחק ירנן · ספר זרעים

# יצחק ירנן על משנה תורה, הלכות כלאים

רבי אליקים גאטינייו

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# יצחק ירנן על משנה תורה, הלכות כלאים

רבי אליקים גאטינייו

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יצחק-ירנן-על-משנה-תורה-הלכות-כלאים/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

# תוכן העניינים

**פרק א** ..... 4
הלכה ג ..... 4
הלכה ה ..... 4
**פרק י** ..... 6
הלכה ב ..... 6
הלכה כה ..... 7
הלכה כט ..... 9
הלכה ל ..... 10
הלכה לא ..... 11

# פרק א

## הלכה ג

**ואסור לאדם לקיים כלאי זרעים אלא עוקר ואם קיימן אינו לוקה**. וכתב מרן כת"ק ומ"מ איסורא איכא וכו' אבל קשה שרבינו פ"ח דשבת פסק כרבה וכו' עכ"ל. ודבריו תמוהים דשם פסק כרב יוסף וכמ"ש הרב המגיד [שם] ואיהו ז"ל מפרש ומטעים דבריו לתרץ מאי דקשה לכאורה על הרה"מ ואף דקשה דהשמיט רבינו מנכש דמועד קטן יש ליישב כיון דהביא הא דמשקה צמחים ותרווייהו פליגי סמך עליה ואם נאמר דחזר בו למה כתב כאן בהל' ב' מה שפירש"י במנכש דצמחי הני טפי מהני. ועוד למה חזר כיון דראוי לפסוק בהך פלוגתא כרב יוסף כיון דסוגיית מכות דף כ"א ע"ב כרב יוסף דהוי משום זורע ומתניתא לאו כולא ר' עקיבא וכן סוגיית דעבודה זרה דף ס"ד מוכח מינה דמתניתא לאו כולה ר"ע דכל זה הוי דלא כרבה ואפשר דזו היא כונת המל"מ ז"ל במה שהשיג למרן דכתב וז"ל עיין מ"ש מרן, ובע"ז דף ס"ד דאמרינן בהדיא דרבנן פליגי עליה דר"ע עכ"ל. ולכאורה אינו מובן מאי דקשיא ליה דההיא סוגיא אזלא כרב יוסף ורבינו פסק כרבה ולרבה כולה מתני' ר"ע אלא הכי פירושו דקשיא ליה כיון דההיא סוגיא מוכח בהדיא דרבנן פליגי עליה והיינו כרב יוסף למה פסק כרבה או אפשר דקשיא ליה למ"ש דאף למאי דאוקימנא כר"ע וכו' ורבנן פליגי עליה עכ"ל, וגם במ"ש אי נמי אי מספקא לן אי פליגי וכו' קשה לי דהא שם מפורש דפליגי ואף דשם הוי לרב יוסף לא מצינו בזה מחלוקת ביניהם דלר' יוסף פליגי רבנן עליה ולרבה לא. עוד כתב מרן וז"ל ויש מי שאומר וכו' דוקא בעושה מעשה כגון מנכש וכו' אבל בלא מעשה אינו לוקה עכ"ל. ולא יכולתי להלום פי' זה דלפי' זה למה נקרא המנכש והמחפה מקיים ולוקה ואי לאו מנכש ומחפה אינו לוקה ודאי דהיינו טעמא דכשזה מנכש ומחפה מסייע לצמוח ולגדל והוי כזורע ולקי משא"כ במקיים לחוד בלא מעשה דלא הוי זורע ולא לקי וא"כ היינו כרב יוסף והיאך מתרץ כן רבה לעצמו דס"ל משום חורש חרישה בכלאים איכא וכעת קשה.

## הלכה ה

**וכן המרכיב ירק באילן וכו'**. ועיין מ"ש מרן ודבריו תמוהים דאיך נוקים לר' חנינא בר פפא שהוא אמורא דפליגא אמתני'. ועוד רבינא דאיבעיא ליה מאי קא מיבעיא ליה כיון דלא נפקא לן מידי דלמתני' לוקה והלכה כמתני' נגד האמורא. וראיתי למהר"י קורקוס כתב וז"ל וכן המרכיב, פ"ק דכלאים, ועד כאן לא מיבעיא ליה בחולין אלא בהרכיב ב' מיני דשאים דהוי ירק בירק אבל אילן בירק לוקה לכו"ע עכ"ל. נראה דר"ל דאי קאי התם

בתיקו היינו ירק בירק ולכן לא פסקו רבינו משא"כ ירק באילן, ודבריו תמוהים דגם ירק בירק בארץ ישראל לוקה כדאיתא במתני' וכמ"ש מרן.

**והנה** מתוך ש"ס הלז דחולין קשיא ליה להרב ישרש יעקב משם מהר"ש אלימן על מ"ש במשנה [סנהדרין] פרק הנחנקים נביא המתנבא מה שלא שמע ומה שלא נאמר לו מיתתו בידי אדם. וקאמר בש"ס מה שלא שמע כגון צדקיה בן כנענה ועל מה שלא נאמר לו הא לחבירו נאמר כגון חנניה בן עזור דקאי בשוק העליון וקאמר הנני שובר (מטה) [קשת] עילם נשא חנניה ק"ו בעצמו מה עילם שלא באו אלא לעזור לבבל אמר הקב"ה הנני וכו' כשדים עצמם לא כל שכן אתא איהו בשוק התחתון וקאמר כה אמר ה' שברתי את עול מלך בבל א"ל רב פפא לאביי האי לחבירו נמי לא נאמר אמר ליה כיון דאיתיהיב ק"ו למידרש כמאן דאיתמר דמי הוא ניהו דלא נאמר לו ע"כ. והא לפי הא דסנהדרין מאי בעי רבינא הרכיב ב' דשאים וכו' כיון דאיתיהיב ק"ו למדרש כמאן דכתיבא דמי. וכתב מהר"ח אבולעפיה וליתא דהא קי"ל אין עונשין מן הדין ושאני התם דבלא"ה הוי נביא שקר שמתנבא מה שלא שמע ולא שייך למימר אין עונשין מן הדין משא"כ (מספיקא) [בספיקא] אי הוי כמאן דכתוב ולוקה כיון דהסכים או לא אלו דבריו.

**והרב** בירך יצחק סדר בהעלותך קשיא ליה עלה דא"כ אמאי איצטריכו שני קראי דהא למתנבא מה שלא שמע נפקא ליה מדכתיב אשר יזיד והמתנבא מה שלא נאמר לו הא לחבירו נאמר נפקא ליה מדכתיב ואשר לא צויתיו ואם איתא דהוי בכלל מתנבא מה שלא שמע מאי פריך רב פפא האי לחבירו נמי לא נאמר כלומר ובלא"ה תיפוק ליה דהוי נביא השקר ומאי קשה לפי פי' הרב וכו' אלו תורף דבריו. הנה הבין בדברי מרן דכונתו דמאי דלוקה במתנבא מה שלא נאמר לו היינו משום דהוא נביא שקר דלקושטא שקר הוא דלא שמע מידי ואמטו להכי קשיא ליה הכי ומן התימה איך חשדו לרבינו הגדול דלא קרא פשטא דשמעתתא והו"ל לעיין בדבריו ולהבין תירוצו ז"ל דכוונתו לתרץ למה שהקשה מההיא דהנחנקים דקאמר דכיון דאיתיהיב ק"ו למידרש כמאן דכתיבא דמי וא"כ ה"נ הוי כמאן דכתיבא וילקה, דבלא"ה נחזי אנן דא"כ לפי קושיא זאת דעונשין מן הדין והא קי"ל אין עונשין מן הדין אלא ודאי אינו ענין זה לזה דההיא דהנחנקים לאו מכח ק"ו הוא מת דאדרבא אי לא חשיב הקל וחומר לכלל חשיב נביא השקר ומת דכתיב אשר יזיד לדבר ומשו"ה חשיב ליה בש"ס כדכתיב והוי כלא נאמר לו הא לחבירו נאמר כיון דלאו מכח הק"ו מת משו"ה לא חששו לקרות להההיא דחנניא דלחבירו נאמר והק"ו חשיב כדכתיבנא כיון דלא נפק"מ מידי ואף שבא בקיצור בדברי הרב ניתן ליאמר והוא אמת ויציב.

**ועוד** בה חזינא להרב הנזכר שהבין בבעיית (ר"י) [רבינא] דהרכיב שני דשאים וכו' דלהצד האחד אפילו איסורא ליכא ושרי לכתחילה וע"פ זה פירש הכתובים יעו"ש, וליתא דבעיית הש"ס הוא לענין מלקות כמ"ש בפי' לא (לקי) [מיחייב] וכו' והספק הוא אי חשיב כמאן דכתיבא ולקי או לא חשיב ולא לקי ברם איסורא מיהא איכא מכח ק"ו דמאי דקי"ל הוא אין עונשין מן הדין דהיינו מלקות וכן הוא לשון הבעיא הרכיב וכו' ולא בעי מהו להרכיב ומ"ש רש"י ושרי להרכיב אינו מדוקדק ורצונו לומר דלהצד הזה שרי דליכא מלקות והוא פשוט.

**ועוד** שמעתי מקשים משמיה דקמאי להההיא ש"ס דסנהדרין דקאמר כיון דאיתיהיב ק"ו למידרש כמאן דכתיבא דמי ממ"ש ביבמות פ"ו דף ס"ב ובית הלל נמי לילף ממשה א"ל משה מדעתיה הוא דעבד דתניא ג' דברים עשה משה מדעתו והסכימה דעתו לדעת המקום פירש מן האשה וכו' מאי דרש וכו' על אחת כמה וכמה וכו' והסכימה דעתו לדעת המקום שנא' שובו לכם לאהליכם ואתה פה עמוד עמדי ע"כ, הרי דאף דעשה ק"ו והסכים ה' עמו קרי ליה ב"ה מדעתיה ולא חשיב ליה כמאן דכתיבא.

**והנה** ע"פ מ"ש רש"י שם ביבמות וז"ל מדעתיה משום שכינה ואסור לכל אדם לעשות כן עכ"ל, לא קשה מידי דפי' מדעתיה לאו כפשטיה אלא דלעולם לא חשבינן ליה מדעתיה ושאני התם ולא למדינן מינה לעלמא דהתם משום שכינה ודחיק רש"י אנפשיה בתיבת מדעתיה. גם ע"פ מ"ש התוס' שם לא קשה מידי דלאו ק"ו גמור הוא יעו"ש ד"ה מדעתיה, וכן עיין בד"ה דכתיב, דמה שנתרעמו על משה אף שהסכים ה' על ידו ואמר לו ואתה פה עמוד עמדי משום דאמרינן בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו יעו"ש נמצא דשפיר הוי מדעתיה אף דהסכים ה' על ידו ושניא ההיא נדון מההיא דסנהדרין ואין להן שייכות, ולבי אומר לי דלא הקשו כלל קמאי אלא דתלו בהו.

## פרק י

### הלכה ב

**רחל בת עז וכו'**. ועיין מ"ש מרן. וקשה דעדיפא מינה הו"ל לתרץ דכיון דאמרו בש"ס עוד שם דהכל מודים דצמרה פסול לתכלת נמצא דלא חשיב כלל צמר מדאורייתא והיינו טעמא כמ"ש מרן גופיה פ"ב מהל' ציצית ה"א יעו"ש ואפשר לומר דאי מהא אין ראיה דזיל הכא לחומרא וזיל הכא לחומרא ושוב ראיתי שכן הקשה מהר"י ערוך הובאו דבריו בארעא דרבנן אות צ' עוד הקשה ממ"ש מרן פי"ב דע"ז ה"ה וז"ל וי"ל דאי הוה ביה איסורא דאורייתא מלקות נמי הוה ביה עכ"ל יעו"ש, ונראה כונתו להקשות דא"כ איך

כתב כאן דאימא מלקות ליכא אבל איסורא איכא והוצרך ליישב, ולע"ד לא קשה דבלא"ה נחזי אנן במ"ש שם דאי הוה ביה איסורא מלקות נמי הוה ביה והא כמה איסורי איכא בתורה דאסירי מדאורייתא ולא לקו אלא ודאי הכונה באותו נדון אי איתא דאשה היא בכלל בל תקיף אית בה ג"כ מלקות ולא דמי לשאר דינים דאפשר דאיכא איסורא באיזה רמז בתורה ולא נכנס בלאו.

## הלכה כה

**מותר לעשות מן הכלאים תכריכין למת שאין על המתים מצוה**. והיא מתני' במס' כלאים פ"ט מ"ד והיינו טעמא דכיון דמת נעשה חפשי מן המצות וכר' יוחנן דאמר בנדה דף ס"א דאפילו לקוברו שרי דאזיל לטעמיה דאמר כיון שמת נעשה חפשי מן המצות.

**והנה** מה שפשטו בסוגיא זאת מר' יוחנן דמצות בטלות לעתיד לבוא כתבו התוס' שם ד"ה אמר רבי יוסף וכן הר"ש בפי' המשנה דהיינו מ"ש בכתובות עתידים צדיקים לעמוד בלבושיהן ואי מצוות אינן בטלות היאך יקומו בכלאים אלא ודאי בטלות ומאן דאמר לקוברו אסור משום דס"ל אינן בטלות לעתיד לבוא יעו"ש. ודע דהרשב"א בחידושי אגדות פ"א דברכות גבי ברייתא דאמר בן זומא לחכמים וכי מזכירין יציאת מצרים לימות המשיח מיאן בפי' זה וז"ל דע שמ"ש בנדה מצות בטלות לעתיד לבוא פי' לע"ל הוא על זמן הבא בין רחוק בין קרוב ואפילו סמוך ממש וכו' ומצות בטלות לעתיד לבוא שאמרו פי' לאחר מיתה ממש רצונם לומר שהמתים בעודם מתים פטורים מן המצות וכמו שכתוב במתים חפשי וכו' ואם תשאל אם בעודנו מת איך חלק רבי אמי ואמר שאינו פטור והמת אינו בן מצות דע כי לדעת רבי אמי המת כתינוק שלא הגיע למצות מצד עצמו ואילו עובר על המצוה אין בי"ד מצוין להפרישו כדאיתא פ' חרש ואפ"ה אנו מוזהרים שלא להאכילו בידים וכו' לא תאכלום קרי ביה לא תאכילום להזהיר גדולים על הקטנים וכו' יעו"ש עוד מה שהאריך כדי לקיים פי' זה והחזיקו כראי מוצק, אמנם מתוך דבריו בחי' שם בברכות דף י"ח נראה שמיאן בפי' זה והוא שהקשה שם במ"ש דלייה דלא לימרו למחר וכו' ועכשיו מחרפין, דנראה מזה דאין מטילין ציצית בטלית של מת ואילו במנחות אמר שמואל כלי קופסא חייבין בציצית ומודה שמואל בעשה לתכריכין שפטורה מן הציצית וודאי רמינן ליה משום לועג לרש ותירץ דההיא אליבא דשמואל דאמר פרק שואל אדם, מצות אינן בטלות לעתיד לבוא וכיון שהוא אינו יכול להטיל לעצמו אם לא יטילו לו הקוברים איכא משום לועג לרש וקי"ל כר' יוחנן דמצות בטלות לע"ל וכו' יעו"ש והיוצא מדבריו דלשמואל דס"ל דמצות אינן בטלות לע"ל והמת אינו יכול להטיל הציצית צריך להטיל לו משום לועג לרש ומאי דאמר דלייה וכו' דנראה

דלא היו מטילין ציצית למת הוא כר"י דס"ל דמצוות בטלות ומ"מ כשמראין להן הציצית מצטערין דנראה כמזלזלין אותם שהם פטורים משא"כ כלאים כמו שסיים עוד הרשב"א ע"ש רש"י ור"ת, והשתא אי איתא להההיא דפירש בחידושי אגדות דלעתיד לבוא ר"ל כשהוא מת ולר"י כשהוא מת הוא פטור דהיינו דס"ל בטלות לע"ל ובר פלוגתיה ס"ל דאינן בטלות לע"ל ורצונם לומר שאין אנו רשאין להעבירו בידים דקרי ביה לא תאכילום להזהיר גדולים על הקטנים א"כ לשמואל דס"ל דאינן בטלות לע"ל אין אנו יכולין להלבישן בידים טלית בת ד' כנפות משום לא תאכילום וקשה א"כ למה אמר שמואל דמטילין למת ציצית משום לועג לרש והא לדידיה איסורא איכא משום לא תאכילום, ברם אי הפי' הוא כדפירשו הר"ש והתוס' דבטלות ואינן בטלות רצונם לומר בזמן התחיה לעתיד לבוא א"כ שפיר אתי לתירוצו ושמואל ס"ל אינן בטלות לע"ל בזמן התחיה ברם כשנקבר אין בידו להטיל לעצמו ומה יעשה אותו הבן ואם לא יטילו לו איכא משום לועג לרש דלועגין עליו שהוא מת והוי חפשי מן המצות ולא חזי עוד למצות ומצטער המת דלו יהי דבהיותו מת פטור מ"מ כשקם בתחיית המתים הוא חייב משא"כ לרבי יוחנן דס"ל דמצות בטלות לעתיד לבוא ומשעה שמת לא חזר עוד למצות ליכא לועג לרש אלא דמ"מ כשמראין למת ציצית אומרים למחר באים אצלינו ועכשיו מחרפין אותנו לומר דנפטרו מהמצות וזה הוי סוג אחר ואין הכי נמי לפי דבריו בחידושי אגדות לא קשה מה שהקשה הרב אור יקרות בחידושיו למס' סנהדרין דף צ' דקשה ר' יוחנן דידיה אדידיה דאילו בסנהדרין אמר ר"י מנין לתחיית המתים מן התורה שנאמר ונתתם וכו' לאהרן הכהן וכו' שעתיד לחיות וכו' וא"כ נראה דמצות אינן בטלות לע"ל ואילו ר"י בנדה נראה דפי' דס"ל דמצות בטלות לע"ל והצריך עיון וכמו מאמר הרב המובהק מהר"ח מודעי הי"ו ברם לפי' דבריו בחידושי הלכות וכן להתוס' והר"ש דכתיבנא הקושיא קיימת וצ"ע.

**ורנ"ע** אדבר במה שלא באתי לכונת הרשב"א שם בחי' לש"ס שכתב דשמואל ס"ל מצות אינן בטלות כמ"ש בפ' שואל וכו' והכי איתא שם דף קנ"א והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ אלו ימי המשיח שאין בהן לא זכות ולא חובה ופליגא דשמואל דקאמר אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד שנא' כי לא יחדל אביון וכו' ופי' רש"י לא זכות ולא חובה לא דבר לזכות בו שכולן עשירים ולא חובה לאמץ לב ולקפוץ יד ועלה פליג שמואל מכח הכתוב כי לא יחדל אביון ונמצא איכא עשירים ועניים א"כ לא אמר שמואל אלא דאיכא עניים לימות המשיח ולא דמצות אינן בטלות וכן מוכח הש"ס דפרק במה אשה דף ס"ג יעו"ש וכן נראה כל הבקיאות שהביאו הא דשמואל בש"ס באופן שאינו ענין הא דשמואל עם מצות אינן בטלות.

**ואחרי** כותבי ראיתי להתוס' בב"ב דף ע"ד ע"א כתבו משם רבינו חיים כהן דשמואל ס"ל אין מצוות בטלות לעתיד לבוא, ואי מהא דכתב הרשב"א לע"ד ליכא למילף כן וחוץ מזה לא מצאתי ידי ורגלי בהך תירוץ שתירצו דטעמא דשמואל משום חיובא דלעתיד והא בפירוש אמר שמואל וההיא שעתא ודאי רמינן ליה משום לועג לרש וכו' ולא אמר משום לעתיד. ושוב ראיתי התוס' עצמם בע"ז דף ס"ה ע"ב ד"ה אבל כתבו התירוץ הזה על שם ר' יהודה והרגישו במה שהרגשתי מלישנא דשמואל ולא זכיתי להבין מה שיישבו יעו"ש ומ"מ היוצא מדבריהם ז"ל דמ"ד מצות אינן בטלות לע"ל ושמואל חד מהם היינו לאחר התחיה וכמ"ש בדעת הרשב"א בחידושי הלכות והם דברים אחדים והוי סיוע למ"ש בדעת הרשב"א.

**נחזור** לקושיית הרב אור יקרות שהצריך עיון נראה לחלק על צד הדחק בין מצוה למצוה דמצות תרומה שאני שהיא הכרח למקבל לפי ששבט לוי לא נטלו חלק בארץ ונתן להם ה' מתנות כהונה משא"כ מצות דליכא מקבל דלא כמו שכתב הסמ"ג לאוין רע"ו ורשב"ם בב"ב דף קכ"ב דלעתיד נוטלין חלק שנאמר שער לוי אחד כדאיתא פ' יש נוחלין דף קכ"ב דהא תמה עליהם הר"ן הובאו דבריו בשיטמ"ק לב"ב שם מקראי גופייהו דיחזקאל והכריח דשבט לוי לא נטל חלק יעו"ש.

## הלכה כט

**ואע"פ שכתוב בתורה לא תסור מן הדבר הרי לאו זה נדחה מפני כבוד הבריות**. והיינו ממ"ש בברכות דף י"ט בלאו דלא תסור וכו' כל מילי דרבנן אסמכינהו הלאו דלא תסור וכו' וכן במנחות דף ל"ח ע"א מוקמו הנהו אמוראי להך ברייתא דגדול כבוד הבריות בלאו דלא תסור יעו"ש, ברם רש"י ז"ל במגילה דף ג' כתב את לא תעשה דכתיב לא תוכל להתעלם וכו' כגון זקן ואינו לפי כבודו וכך כתב בשבת דף פ"א והרב חידושי הלכות [מהרש"א] תמה עליו יעו"ש.

**ולע"ד** טעמו דאף דמוקי לה הש"ס הכי היינו לקס"ד ברם אחר דמותיב הש"ס מוהתעלמת וכן מולאחותו ומפרק להו, למפרע הדרינן לפשטא דברייתא דגדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה פי' השבת אבדה ומקרא מגילה אלא דלא גמרינן מינייהו ובזה יובן אצלי דעת תשובת אשכנזי שהביא מרן בסוף סימן י"ג מהל' ציצית וז"ל ומיהו אם הלך אדם לבית הכנסת ומצא טליתו שנפסקו וכו' ומתבייש וכו' אפשר שמותר וכו' עכ"ל. וצריך לברר תשובה זאת מאי דעתה וודאי דלא ס"ל כדעת הר' שלמה שהביא המרדכי שם בבית יוסף דאם כן היאך התיר לעבור בעשה מפני ביוש וודאי דס"ל כהר"י הנז' שם במרדכי שם בב"י דליכא איסור עשה בשבת וא"כ קשה למה הוצרך

לטעם דביוש בלא"ה שרי דליכא איסור בשבת גם מרן ז"ל למה שדי נרגא בחילוק שאני התם דהוי ביוש גדול וכו' וכן התם איכא כרמלית דרבנן ולא כן הכא.

**וראיתי** להמג"א ז"ל הרגיש בזה וכתב דהא מיהא איסורא איכא אף דאינו עובר בעשה ולכן צריך לטעם דגדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה. ולע"ד אין צריך לזה דלעולם סובר כה"ר שלמה דעובר בעשה ברם אפילו הכי גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה בשב ואל תעשה וכדעת רש"י שהזכרנו וציצית הוי שוא"ת וכמ"ש רש"י שם והתוס' ביבמות דף צ' ד"ה כולהו יעו"ש דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בשוא"ת לזה כתב מרן עליו ואינו נראה דיושב בפני הקהל בלא ציצית לא הוי כפושט טליתו בשוק כלומר דלא נכנס בסוג דגדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה.

**וע"פ** האמור ינוח הר"ש מדרויש מהשגת הר"י שהשיג עליו מש"ס דמנחות דלא חששו לאיסור עשה דשאני התם דהיה לבוש ואח"כ נפסק והיה צריך לפושטו וקי"ל גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה וציצית הוי שב ואל תעשה ולא חששו אלא לאיסור שבת דהוי קום עשה לא כן בנדון הר"ש דכתב דאסור ללובשו דליכא כבוד הבריות בזה כדעת מרן והר"י שתפס להר"ש דאזיל לשיטתיה דכבוד הבריות אינו דוחה למצוה דאורייתא אפילו שהיא שוא"ת וכדעת הרב חידושי הלכות בחי' מגילה דף ג' שתמה על דברי רש"י ז"ל וכנראה מש"ס דפרק הקומץ ולא ס"ל דההיא דהקומץ הוי כס"ד דש"ס דברכות אלא הוי קושט דברי אמת ולמסקנא לא חזר הש"ס מאוקימתא דגדול כבוד הבריות הוי הלאו דלא תסור וא"כ כפי זה יוצא דאי הוי האיסור מדרבנן אפי' קום עשה עובר וכההיא דהתם ואי אמרינן דגדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה הוי אפי' דאורייתא כדעת רש"י אלא דדוקא בשוא"ת א"כ ה"ה בדרבנן ג"כ דמאין בא לנו לחלק מדרבנן לדאורייתא אדרבא חכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה וא"כ תורה יוצאה בההיא דהקומץ דהיה צריך לפשוט הטלית בשוק ולא עשו כך משום דס"ל דלא תעשה שבתורה הוי לאו דלא תסור. ועיין להרב המגיד פי"ט מהל' שבת ה"כ מ"ש, ונ"ל דלא כתבו רבינו דין זה דסמך אמ"ש כאן וע"פ הנחתנו זאת לדעת הר"י אזדא לה קושיית המג"א שהקשה להר"י דלמה לא התיר אפי' בחול יעו"ש.

## הלכה ל

**חייב על כל שהייה ושהייה**. וכתב מרן ויש לתמוה היאך לוקה מאחר שאינו עושה מעשה בכל פעם וצ"ל שמאחר שבידו לתקן בכל פעם ואינו מתקן חשיב כלובש ע"כ. ומה זו תמיה כ"כ רבינו ג"כ [ב]פ"ה מהל' נזירות הי"ט וודאי שמאחר שבידו לתקן וכו' וכמ"ש מרן והתוס' יו"ט אחר שהביא דברי מרן אלו הביא תירוץ הר"ן זה כאילו הוא

תירוץ אחר ולענ"ד היא היא תירוץ מרן שתירץ דבכל פעם שמתרין חשיב כלובש והיינו טעמא משום מעשה דמתחילה דאי לא תימא הכי התראה זו מה עושה.

## הלכה לא

**עיין** מ"ש רבינו פ"ג מהל' אבל הל' ה' ומה שכתבתי שם.